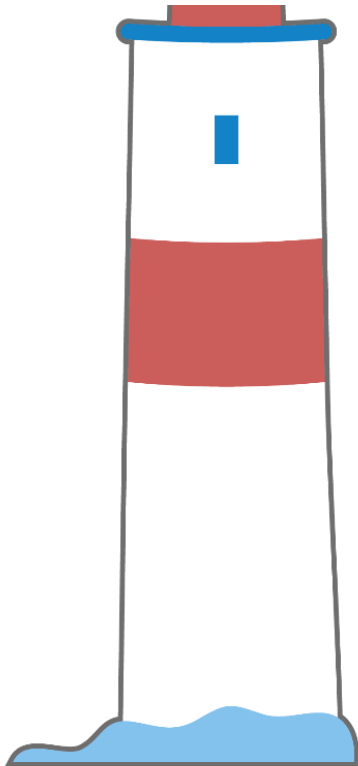
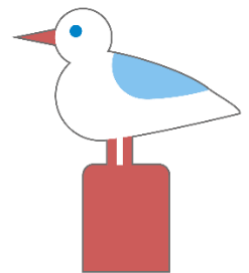

YKSIKÖMME PAINOPISTEET

Yksikön toimintasuunnitelma

YKSIKKÖ
KATARIINAN PÄIVÄKOTI
TOIMINTAVUOSI
2024-2025

ARVOPERUSTA

Kaupunkistrategian arvot

REILUUS

Kaikkia kohdellaan tasavertaisesti, ystävällisesti myönteisellä asenteella.

RAKKAUS

Jokainen saa arvostavaa kohtelua, läsnäoloa, huomiointia ja kunnioittamista.

ROHKEUS

Rohkeaa ja rakentavaa keskustelua. Ideointiin ja kokeiluihin kannustamista.

Kotkan varhaiskasvatussuunnitelman arvot

Lapsi on ainutlaatuinen ja lapsuus on itseisarvo.

Kestävä elämäntapa on välttämätöntä.

Kulttuurinen moninaisuus on rikkaus.

YKSIKÖN TOIMINTASUUNNITELMA

Yksikön toimintasuunnitelma perustuu [Kotkan varhaiskasvatussuunnitelmaan](#).
Yksikkö tarkoittaa kuntakohtaisia ratkaisuja seuraavien otsikoiden kautta:

1. VARHAISKASVATUKSEN JÄRJESTÄMINEN
[Kuvaus yksiköstä](#)
2. ARVOT JA LAPSEN HYVINVOINTI
[Arvot yksikön toiminnassa](#)
[Lapsen hyvinvoinnin ja osallisuuden turvaava vuorovaikutus](#)
3. ARVIOINTI JA KEHITTÄMINEN
[Arvioinnin toteutuminen yksikössä \(lasten ja huoltajien osallisuus\)](#)
[Yksikön painopisteet ja niihin tähtäävä toiminta](#)
4. YHTEISTYÖ JA LAPSEN VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA
[Huoltajayhteistyö ja lapsen varhaiskasvatussuunnitelma](#)
5. TOIMINTAVUODEN TEEMAT JA TAPAHTUMAT
[Yksikön teemat ja tapahtumat](#)
6. KULUNEEN TOIMINTAVUODEN ONNISTUMISET
[Yksikön onnistumiset](#)

1. VARHAISKASVATUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Kunnan velvollisuus on vastata lapsen varhaiskasvatusoikeuteen ja tarjota perheille heidän tarvitsemaansa palvelua.

Päiväkodit toimivat perhepäivähoidon lasten varahoitopaikkoina. Varhaiskasvatusta järjestetään tarvittaessa myös esiopetuksen lapsille esiopetuksen yksiköissä, jotka sijaitsevat koulurakennuksissa. Avoimen varhaiskasvatuksen toimintaan lapsi tulee aikuisen (huoltaja, isovanhempi, kummi jne.) kanssa. Sen lisäksi avoimessa varhaiskasvatuksessa järjestetään lapsille kerhoja.

Kotkan varhaiskasvatuksen alueet, yksiköt ja toimintamuodot:

KUVAUS YKSIKÖSTÄ

Katariinan päiväkoti on valmistunut vuonna 2017. Päiväkodissa tarjotaan varhaiskasvatusta 1-5-vuotiaille lapsille. Päiväkoti on avoinna 6.30-17.00 välisenä aikana. Lisäksi päiväkodissa on tilat avoimelle varhaiskasvatukselle. Avointa varhaiskasvatus- ja kerhotoimintaa Katariinassa on kolmena päivänä viikossa (ti-to klo 9-15, kerho klo 9-12). Päiväkodin tiloissa Ryhmissä järjestetään myös kokouksia ja koulutuksia.

Katariinan päiväkodissa on kuusi lapsiryhmää. Ryhmissä 1 ja 2 lapset ovat alle 3-vuotiaita. 3-6 lapset ovat pääsääntöisesti yli 3-vuotiaita.

Kotkan kaupunki jatkoi 5-vuotiaiden maksutonta varhaiskasvatusta myös kaudella 2024-2025. Tällä toimintakaudella Katariinan päiväkodin 5-vuotiaat on sijoitettu ryhmään 5. Yhteisessä ”viskari”-ryhmässä voidaan suunnitella ja toteuttaa yhdenmukaisesti ikätasoista toimintaa kaikille tuleville esikoululaisille.

Erikoisuutena Katariinan päiväkodissa on lasten ravintola, jossa ryhmien 3-6 lapset ruokailevat ryhmittäin porrastetusti. Ruokien valmistuksesta ja tarjolle laittamisesta vastaa Kymijoen Ravintopalvelujen työntekijä.

Katariinan päiväkoti sijaitsee hyvien ulkoilu- ja retkeilymaastojen lähellä. Lähiympäristöä hyödynnetään säännöllisesti lapsiryhmien arjen toiminnassa.

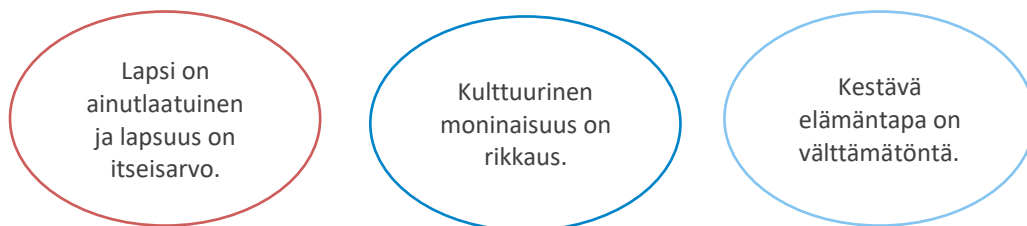
Katariinan päiväkodissa on monipuolinen, riittävä välineistö niin liikuntaa, musiikkia, kädentöitä kuin leikkiäkin ajatellen. Tarvikkeita ja materiaaleja käytetään monipuolisesti arjen toiminnassa, tarvittaessa ryhmien kesken vaihdellen.

2. ARVOT JA LAPSEN HYVINVOINTI

Yksikön ja toimintamuodon toimintasuunnitelma kääntää käytännön kielelle varhaiskasvatuksen toimintakulttuurin arvoja ja tavoitteita. Tällä tarkoitetaan arvostavan vuorovaikutuksen, liikkumisen ja leikin, lasten osallisuusmahdollisuuksien sekä tutkivan toiminnan ja oppimisen toteutumiskuvauksia. Lisäksi kuvataan kasvatus-, opetus- ja oppimisympäristöratkaisuja.

Yksikössä tai toimintamuodossa toteutuva vuorovaikutus sisältää myös varhaiserityiskasvatuksellista osaamista. Varhaiskasvatuksen erityisopettajat (veot) konsultoivat varhaiskasvatuksen henkilökuntaa, ovat mukana lasten arjessa sekä kohtaavat huoltajia.

Kotkalainen varhaiskasvatus tukee arvojen toteutumista.

ARVOT YKSIKÖN TOIMINNASSA

LAPSI ON AINUTLAATUINEN JA LAPSUUS ON ITSEISARVO

Katariinan päiväkodissa jokainen lapsi kohdataan yksilönä hänen tarpeensa, vahvuutensa, tuen tarpeensa sekä mielenkiinnon kohteensa huomioiden. Toimintaa suunnitellaan yhdessä lasten kanssa heidän toiveitaan ja ideoitaan kuunnellen. Pidämme tärkeänä, että hiljaisempienkin lasten ajatukset tulevat kuulluiksi.

KULTTUURINEN MONINAISUUS ON RIKKAUS

Katariinan päiväkodissa kohtaavat monenlaiset kulttuurit ja perheet. Kaikkia kohdellaan yhdenvertaisesti ja tasa-arvoisesti. Maahanmuuttajaperheiden kanssa tehtävässä yhteistyössä on omat kieleen, kulttuuriin ja kasvatuskäytäntöihin liittyvät erityispiirteensä. Kasvattajien käytössä on monia keinoja päästä hyvään vuorovaikutukseen perheiden kanssa, esim. tulkkipalvelujen ja kuvien avulla, mallia näyttämällä tai muilla tilanteisiin soveltuvilla tavoilla. Katariinan päiväkodissa lapsi saa kasvaa suvaitsevaisessa ympäristössä.

KESTÄVÄ ELÄMÄNTAPA ON VÄLTÄMÄTÖNTÄ

Arjen tilanteissa lasten kanssa keskustellaan kestävästä elämäntavasta, luonnon kunnioittamisesta sekä kierrätyksestä. Pidämme yhdessä huolta tavaroista ja leluista sekä lähiympäristöstämme. Lastenravintolassa on päivittäin tarjolla kasvisruokavaihtoehto. Lapsia rohkaistaan ja kannustetaan maistelemaan ruokia monipuolisesti. Lapsena opituilla ruokailutottumuksilla voi vaikuttaa tulevaisuuden kestäviin tapoihin tuottaa ja kuluttaa ruuan valmistuksessa käytettäviä raaka-aineita. Kiinnitämme huomiota sähkön ja veden kulutukseen, materiaalien harkittuun käyttöön sekä ruokahävikin vähentämiseen.

MUITA ARVOJA

Katariinan päiväkodin toimintakulttuuri on muotoutunut lasten liikuntaa, leikkiä ja vuorovaikutuksellista kohtaamista korostavaksi. Liikkuminen ja leikin avulla oppiminen ovat keskeisessä roolissa päivittäisessä toiminnassamme. Lapsia kannustetaan sinnikkyteen ja yrittämiseen, kaikkea voi harjoitella.

Katariinan päiväkotijoukko sijaitsee hyvien ja monipuolisten ulkoilumaastojen välittömässä läheisyydessä. Lähiympäristöä hyödynnetään viikoittain retkeillen, tutkien, liikkuen ja leikkien.

Pidämme tärkeänä, että lapsi kokee olonsa turvalliseksi ja hänellä mahdollisuus läheisyyteen päivän aikana. Päivittäinen vuorovaikutus lapsen ja hänen perheensä kanssa on lämmintä ja avointa.

Katariinan päiväkodissa olemme yhdessä positiivisella asenteella, toiset huomioiden ja kaveria auttaen. Meille on tärkeää, että elämme lasten kanssa yhdessä arkea, käyttäen maalaisjärkeä.

LAPSEN HYVINVOINNIN JA OSALLISUUDEN TURVAAVA VUOROVAIKUTUS

Hyvä vuorovaikutus pohjautuu lapsen etuun ja toteutuu suhteessa lapsiin, työyhteisöön, huoltajiin ja yhteistyötahoihin. Kasvattaja vastaa hyvän ja luottamuksellisen vuorovaikutussuhteen luomisesta ja sen ylläpitämisestä vaikeissakin tilanteissa.

Dialoginen toimintatapa on osa Kotkan kaupunkistrategiaa. Tähän kuuluu aito kiinnostuneisuus toisen ajatuksista ja kokemuksista, jaettu läsnäolo ja yhdessä asioiden äärelle asettuminen, vaikeidenkin asioiden yhdessä pohtiminen sekä puhumisen ja kuuntelun vuorottelu. Näitä taitoja harjoitteleminen sekä lasten kanssa että aikuisten kesken. Erilaisia näkökulmia asioihin arvostetaan ja ideoita ”pallotellaan” yhteisen polun löytämiseksi. Oikeanlaisia kysymyksiä esittämällä ratkaisut tilanteisiin löytyvät usein heiltä, joita asia koskee. Tarvittaessa apua dialogiseen toimintatapaan tai ohjatun dialogin järjestämiseen saa varhaiskasvatuksen kuraattorilta sekä koulutetuilta dialogiosaajilta.

PIENRYHMÄTOIMINTA EDISTÄÄ OSALLISUUTTA

Katariinan päiväkodissa toimitaan päivittäin kiinteissä pienryhmissä. Pienryhmiä muodostettaessa huomioidaan monenlaisia asioita, mm. lasten ikä, kaverisuhteet tai kehitystaso. Lasten tuntemus on avainasemassa. Kokonaiskuvan saamiseksi lapsesta tarvitaan kasvattajien havaintojen tueksi hyvää yhteistyötä vanhempien kanssa. Oikeanlaisessa pienryhmässä lapsi voi turvallisesti olla oma itsensä juuri sellaisena kuin on. Hänen on helppo tuoda esille omia ajatuksiaan ja toiveitaan. Pienryhmää voidaan vaihtaa kesken toimintakauden, jos se on lapsen tarpeiden kannalta perusteltua.

Kasvattajat kuuntelevat lapsia toimintaa suunniteltaessa ja ovat aidosti kiinnostuneita siitä, mitä lasten maailmassa tapahtuu. Lapset ovat aktiivisia toimijoita, jotka kasvavat, kehittyvät ja oppivat vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja lähiympäristön kanssa. Jo lapsena on tärkeää saada tunne, että omilla ajatuksilla ja mielipiteillä on merkitystä ja niillä voi vaikuttaa tapahtuviin asioihin. Suunnitelmiin jätetään väljyyttä, jotta toimintaa voi muokata lasten ideoitten pohjalta. Pienimpien lasten kohdalla kasvattajien havainnot lapsista ovat erityisen tärkeitä toiminnan suunnittelun kannalta, kun lapsi ei vielä itse osaa sanoittaa omia ajatuksiaan ja toiveitaan.

INKLUSIIVISUUS

Inklusiivinen näkökulma on nostettu keskiöön uudessa valtakunnallisessa varhaiskasvatussuunnitelmassa. Toimintaa suunnitellaan ja toteutetaan niin, että jokaisella lapsella on mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa omista taidoista ja fyysisistä tai terveydellisistä edellytyksistä riippumatta. Toimivien pienryhmien muodostaminen sekä kasvattajien taito soveltaa ja joustaa tilanteiden mukaan ovat tärkeitä. Lasten vahvuudet, kiinnostuksenkohteet ja monenlaiset vuorovaikutusaloitteet huomataan – kielitaito tai sen puute ei määritä lapsen mahdollisuutta tulla kuulluksi.

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus ovat ihmisten perusoikeuksia sekä yksi inklusiivisuuden periaatteista. Päiväkodille laaditaan syksyn 2024 ja kevään 2025 aikana oma lakisääteinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Työstäminen alkaa syksyllä selvitysvaiheella. Ryhmissä tehdään havainnointi- ja arviointitehtäviä lasten osallisuus huomioiden. Huoltajien ajatuksia kuullaan vanhempienilloissa. Alkuvuoden 2025 aikana siirrytään kehittämis- ja arviointivaiheisiin sekä lopulta keväällä varsinaisen suunnitelman laadintaan.

MONENLAISET RYHMÄT LUOVAT TURVAA JA YHTEISÖLLISYYTTÄ

Vaikka pienryhmätoiminta on keskiössä Katariinan päiväkodin toiminnassa, myös muita toimintamuotoja on perusteltua käyttää. Lyhyilläkin oman ryhmän yhteisillä lauluhetkillä, päiväpiireillä, synttärjuhlilla, viikonloppurentoutuksilla ja muilla yhteisillä tuokioilla saadaan kokemuksia yhdessä olemisesta ja luodaan me-henkeä. Ulkopeleissä ja leikeissä yhdessä tekemisen ilo innostaa ja motivoi epävarmempiakin osallistumaan. Koko päiväkodin yhteiset juhlat ja tapahtumat ovat myös tärkeä osa päiväkodin toimintaa. Uutena toimintamallina on lisäksi alkanut muodostumaan yhteistyötä isojen ja pienten ryhmien välille, esim. pieninä juhlina tai laulutuokioina.

Pienryhmiä voidaan muuttaa tai yhdistellä hetkellisesti toiminnan ja tilanteen mukaan. Retkiä tehdessä kiinnitetään erityistä huomiota turvallisuuteen päiväkodin alueelta poistuttaessa. Kun liikkeelle lähdetään isommalla porukalla, saadaan useampia kasvattajia mukaan kulkua turvaamaan. Myös pienryhmissä retkeily on mahdollista. Silloin on helpompi keskittyä asioiden ja ilmiöiden yhdessä ihmettelyyn ja tutkimiseen. Pienellä porukalla lasten osallisuutta on myös helpompi huomioida jo retkeä suunniteltaessa sekä sen aikana.

LISÄKSI VIELÄ...

Kasvattajilta edellytetään sensitiivistä vuorovaikutusta lasten kanssa. Tiedostetaan erikäisten lasten kehitysvaiheet ja huomioidaan lapsen yksilölliset tarpeet, esim. läheisyyden ja sylin tarve, tarve purkaa energiaa vauhdikkaasti tai saada olla rauhassa. Kaksi- ja monikieliset lapset tarvitsevat enemmän huomiointia ja tukea arjen toiminnoissa sekä erilaisten keinojen ja välineiden käyttöä vuorovaikutustilanteissa.

Päiväkodin toiminnassa korostuvat toimintakauden aikana hyvinkin erilaiset asiat. Syksyllä annetaan aikaa ryhmäytymiselle ja varhaiskasvatuksen arkeen tutustumiselle. Uusien lasten ja perheiden aloittaessa kiinnitetään huomiota päiväkodin käytäntöihin perehdyttämiseen.

Oppimisympäristö on tehty lapsia varten, tiloja muokataan vastaamaan lasten tarpeita ja kiinnostuksen kohteita. Lasten ideoihin tartutaan ja välineet pidetään lasten saatavilla. Käytössä olevia leluja vaihdellaan sekä omassa ryhmässä että ryhmien välillä.

MONIAMMATILLISTA YHTEISTYÖTÄ

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja (veo) Jenna Metsola työskentelee Katariinan päiväkodissa pääsääntöisesti keskiviikkoisin ja perjantaisin. Jenna osallistuu ryhmien toimintaan tuoden sinne omaa osaamistaan sekä havainnoi ja ohjaa lapsia. Veo antaa henkilökunnalle konsultaatioapua ja osallistuu vasukeskusteluihin tarvittaessa. Hän tekee tiivistä yhteistyötä myös eri yhteistyötahojen kanssa lasten tuen tarpeisiin liittyvissä asioissa.

Kotkan kaupungin varhaiskasvatuksen kuraattorina toimii Tarja Tissari. Kuraattori on mukana perheiden tukeen liittyvissä asioissa. Tarja käy päiväkodilla tarpeen mukaan tapaamassa lapsia ja vanhempia, konsultoi henkilökuntaa sekä osallistuu pyydettyinä vasukeskusteluihin tai muihin yhteistyöpalavereihin. Kuraattori tekee yhteistyötä myös veon kanssa.

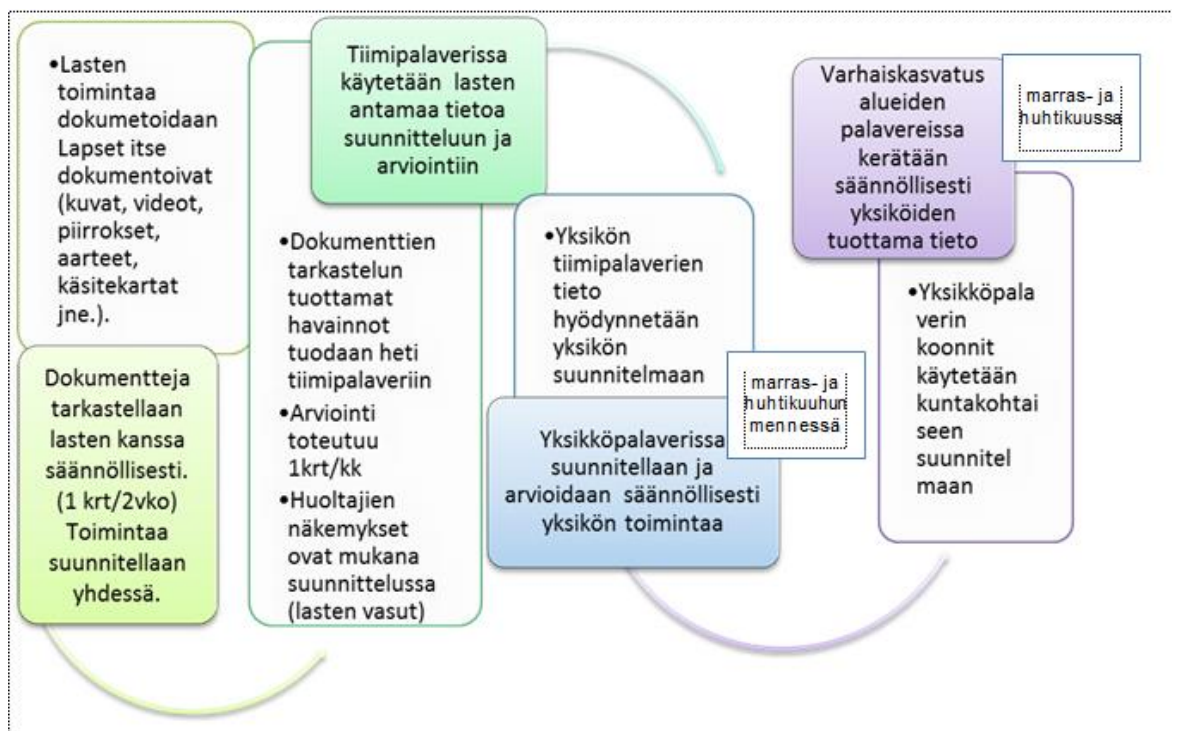
Konsultoiva kieli- ja kulttuuri (kieku) -ohjaaja Teija Pylkkänen antaa asiantuntija-apua kielen ja kulttuurin tukemiseen liittyvissä asioissa.

Arviointi ja kehittäminen

3. ARVIOINTI JA KEHITTÄMINEN

Varhaiskasvatuksen arviointia toteuttavat henkilöstö, lapset ja huoltajat. Toteutusmuotoina kaupungin tasolla ovat erilaiset kyselyt sekä auditointi.

Pienryhmäpedagogiikassa vahvistuu aikuisen läsnäolo vuorovaikutuksessa, jolloin lasten tuottamaa arviointitietoa on välittömästi nähtävissä ja hyödynnettävissä. Henkilöstö tallentaa arviointitietoa ja välittää sitä yksikön sekä kunnan suunnitelmiin.

Yksiköt ja toimintamuodot täsmentävät toimintasuunnitelmassaan käyttämänsä palautekanavat sekä kehittämisen tavoitteet ja toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi.

ARVIOINNIN TOTEUTUMINEN YKSIKÖSSÄ (LASTEN JA HUOLTAJIEN OSALLISUUS)

Lasten toimintaa dokumentoidaan kuvilla ja kirjoituksilla päiväkodin Peda.net-sivuille. Jokaisella ryhmällä on omat sivunsa, joita vanhemmat voivat käydä katsomassa. Pedanetin

kautta vanhemmat pääsevät osalliseksi lasten varhaiskasvatusarjesta kurkistamalla suoraan toiminnan ytimeen. Kuvat voivat virittää kotona keskusteluja lasten ja vanhempien välille ja nostaa esiin arjen iloja ja suruja. Vanhemmilla on mahdollisuus kuvien kommentointiin Pedanetissä tai keskustellen ryhmän kasvattajien kanssa. Näin toiminta tulee näkyväksi ja saadaan arvokasta vuoropuhelua aikaan perheiden kanssa toiminnan kehittämiseksi. Jokaisen ryhmän sivuilla on myös palautelaatikko, johon vanhemmat voivat antaa nimettömänä palautetta ja toiveita ryhmän toiminnalle. Jokainen ryhmä päivittää Pedanet-sivujaan säännöllisesti, vähintään kerran kuukaudessa.

Lapset dokumentoivat omaa toimintaansa esim. piirtämällä, kertomalla tai Ipadilla kuvia ottamalla. ”Saduttaminen” on keino päästä kuulemaan lasten ajatuksia sadun keinoin. ”Aarteiden” kerääminen on lapsille luontainen tapa toimia, mutta se toimii myös retkien dokumentointina. Kivi, keppi, sulka tms. vie ajatukset takaisin retken tapahtumiin. Lapsia voidaan haastatella ja kirjata kertomuksia esim. kasvunkansioihin. Toimintaa arvioidaan lasten kanssa keskustelemalla sekä toimintaa havainnoimalla; mikä oli kivaa, oliko joku jännittävä, mitä haluaisin tehdä uudelleen. Lapset käyttävät toimintansa arviointiin myös itsetekemiään hymynaamatauluja, peukkuja tai muita tilanteisiin sopivia keinoja.

Vanhemmat arvioivat päiväkodin toimintaa koko Varhaiskasvatuksen yhteisessä asiakaskyselyssä vuosittain. Syksyn 2023 asiakaskyselyn pohjalta kehittämiskohteeksi nousi monipuolisen tiedon saaminen säännöllisesti lapsen kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen liittyvistä asioista. Tiedon saantia tukevia asioita ovat päivittäiset kohtaamiset vanhempien kanssa, kasvunkansioiden saatavilla olo sekä vasukeskustelut.

Vasukeskustelut ovat merkittävässä roolissa vanhempien osallistamiseksi päiväkodin toiminnan arviointiin. Varhaiskasvatuksen opettajat huolehtivat siitä, että keskustelut tulee pidettyä ja lasten varhaiskasvatussuunnitelmat kirjattua sekä päivitettyä. Tiimi käy ennen vasukeskustelua yhdessä läpi havaintoja lapsista ja heidän toiminnastaan arjen erilaisissa tilanteissa keskustelun pohjaksi. Varhaiskasvatuksen opettajan tehtävänä on myös tuoda tiimin tietoon vasukeskusteluissa vanhemmilta tulleet toiveet ja palautteet.

Ryhmien tiimipalaverit pidetään viikoittain. Tiimipalavereissa toimintaa arvioidaan säännöllisesti. Arvioinnin kohde vaihtelee tilanteen ja tarpeen mukaan. Palavereista kirjataan muistio, jotta niihin voidaan tarvittaessa palata. Muistiot tallennetaan Katariinan päiväkodin Teams-kansioon.

Yksikköpalaveri pidetään parittomien viikkojen keskiviikkona, myös siellä tapahtuu arviointia säännöllisesti. Varhaiskasvatuksen opettajien palaveri on parittomien viikkojen perjantaina klo 12.30 - 13.30. Varhaiskasvatuksen lastenhoitajat pitävät oman palaverinsa parillisina viikkoina samaan aikaan. Varhaiskasvatuksen ohjaajien tiimi kokoontuu kerran kuukaudessa yhdessä veon ja apulaisjohtajan kanssa.

Varhaiskasvatuksen opettajan S-A-K (suunnittelu-arviointi-kehittäminen) ajasta Katariinan päiväkodin lapsiryhmien varhaiskasvatuksen opettajat tekevät työpaikalla 2h 30min ja loput 2h 30min on ns. luottotyöaika työpaikan ulkopuolella. S-A-K- aika on huomioitu työvuorosuunnittelussa.

Kotkan varhaiskasvatuksessa on otettu käyttöön uusi digitaalinen laadunarviointijärjestelmä, Valssi. Valssi on kansallinen järjestelmä, joka on kehitetty päiväkotimuotoisen varhaiskasvatuksen arviointiin. Järjestelmä sisältää erilaisia tutkimusperustaisia, varhaiskasvatuksen laadun arviointiin ja järjestämiseen liittyviä työkaluja. Valssin tarkoituksena on tuottaa arviointitietoa, tunnistaa varhaiskasvatuksen vahvuuksia ja kehittämisen kohteita sekä laatia kehittämissuunnitelmia ja arviointituloksia. Arviointitulokset julkaistaan ja niitä hyödynnetään varhaiskasvatuksen kehittämisessä sekä laadun parantamisessa. Katariinan päiväkodin on ollut mukana pilotoimassa Valssin käyttöönottoa.

YKSIKÖN PAINOPISTEET JA NIIHIN TÄHTÄÄVÄ TOIMINTA

PIENRYHMÄTOIMINTA

Kotkan varhaiskasvatuksen painopistealueena oleva pienryhmäpedagogiikka on arkea Katariinan päiväkodissa. Jokaisessa ryhmässä toteutetaan pienryhmäpedagogiikkaa niin, että lapsilla on pysyvät pienryhmät. Pienryhmän kasvattaja vaihtuu joko viikoittain tai kahden viikon välein ryhmän omien käytäntöjen mukaan. Pienryhmän jäsenenä lapsi tietää mihin hän kuuluu ja kenen kanssa hän päivänsä viettää. Sosiaalinen kuormittuminen vähenee ja lapsi voi jo kotona ennakoida tulevan päivän tapahtumia. Pienryhmissä lapsilla on rauha keskittyä omaan tekemiseensä sekä tulla kuulluksi ja nähdyksi omine taitoineen ja tuntemuksineen. Lapset pääsevät osallistumaan oman pienryhmänsä toiminnan suunnitteluun. Pienryhmässä ryhmän kasvattajien on helpompi huomioida omassa suunnittelussaan lasten vahvuudet, kiinnostuksenkohteet ja tarpeet. Myös lasten toimintaan osallistumiseen ja havaintojen tekemiseen on enemmän mahdollisuuksia.

LEIKKI

Leikin avulla lapset jäsentävät maailmaa, oppivat uusia asioita ja taitoja sekä käsittelevät kokemuksiaan. Siinä kehittyy mielikuvitus, motoriikka ja sosiaaliset taidot. Leikki ei ole koskaan VAIN leikkiä. Leikille varataan aikaa ja monipuolisia mahdollisuuksia sisällä ja ulkona. Porrastamalla ja vuorottelemalla saadaan päiväkodin monipuoliset tilat ja varusteet kattavasti kaikkien yhteiseen käyttöön.

Kasvattajan osallistuminen leikkiin tukee leikkitaitojen harjoittelua, esim. pitkäkestoista leikkiä, yhdessä toimimista, vuorottelua tai vaikka lelujen jakamista kaverin kanssa. Kasvattaja luo puitteet ja mahdollisuudet leikin toteutukselle lapsilta nousevien aiheiden pohjalta; mikä tila sopii parhaiten, mitä välineitä tarvitaan, kuinka kauan leikki kestää ja

mikä kasvattajan rooli leikissä on. Tarvitaanko ylläpitäjää, sovittelijaa, havainnoijaa vai ehkä koiraa tai mummoa?

LIIKKUVA ARKI

Liikunnan lisääminen varhaiskasvatukseen on yksi Katariinan päiväkodin painopistealueista. Päiväkodin oma piha sekä lähiympäristö tarjoavat hyvät mahdollisuudet ulkoliikuntaan ja retkeilyyn. Muumipuisto ja koko Katariinanniemen alue, Puistolan kenttä ja Arto Tolsa areena, Tervaleppälehto, Tupakkavuori, Sapokka, Mansikkalahti, kirjasto sekä monet lähialueet ovat viikoittain retkikohteina ja monenlaisessa käytössä. Päiväkodin omalla pihalla on mahdollisuus harjoitella pyöräilyä tai potkulautailua, kiipeillä, keinua, pelata pallopelejä, laskea mäkeä sekä liikkua monenlaisilla alustoilla. Pihalla on sekä rakennettua että luonnonmukaista ympäristöä. Päiväkodin liikuntasali on päivittäin ryhmien käytössä. Liikuntavälineistö on monipuolista.

Katariinan päiväkodissa on tavoitteena sallia lapsen luontainen tapa liikkua. Turhia liikkumista estäviä rajoituksia on yhteisesti sopien karsittu pois. Kasvattajat arvioivat liikkumismahdollisuuksia turvallisuuden näkökulmasta. Lasta kannustetaan liikkuvaan elämäntapaan – mm. sisällä juokseminen on sallittua ja suotavaakin, jos siitä ei aiheudu vaaraa.

Kotkan varhaiskasvatus on mukana Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmassa. Päiväkodilla on nimetty liikuntavastaava, joka toimii Liikkuvan varhaiskasvatuksen yhteyshenkilönä, huolehtii liikunnallisten tavoitteiden toteutumisesta ja tiedon kulusta henkilöstölle. Vanhempia kannustetaan liikuntamyönteiseen arkeen myös kotona.

MEILLÄ HOMMA HOITUU KOSKA...

Katariinan päiväkodissa on koulutettu vakituinen henkilökunta, jolla on monenlaisia taitoja ja osaamista. Tilat ja materiaalit ovat erinomaiset. Myös lähiympäristö on monipuolinen varhaiskasvatuksen toteuttamisen suhteen. Erilaisuus on rikkaus, asioita voi tehdä ja nähdä monella tavalla. Keskusteluilmapiiri on avointa ja käytäntöjä kehitetään tarvittaessa. Yhdessä sovitusta aikatauluista ja asioista pidetään kiinni.

Kasvatuskumppanuudessa olemme avoimia, aloitteellisia ja ammatillisia suhteessa perheisiin.

Annamme itsellemme aikaa omaksua uusia toimintatapoja tässä muuttuvassa maailmassa.

Huolehdimme itsestämme, jotta jaksamme tehdä tätä työtä ja pystymme olemaan aidosti ja sensitiivisesti läsnä lapsille, perheille ja työkavereillekin.

Lasten suora palaute auttaa meitä jaksamaan, “miä kyllä tykkään teistä aikuisista”!

4. YHTEISTYÖ JA LAPSEN VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA

Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö on tärkeä osa varhaiskasvatuksen arkea. Sillä tavoitellaan huoltajien ja henkilöstön yhteistä sitoutumista lasten terveen ja turvallisen kasvun, kehityksen ja oppimisen edistämiseen. Yhteistyö tarjoaa huoltajille osallisuuden mahdollisuuksia varhaiskasvatuksen suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin ja kehittämiseen.

Yhteistyö käynnistyy lapsen aloittaessa ja tutustuessa varhaiskasvatukseen sekä jatkuu päivittäin lasta tuodessa ja hakiessa. Varhaiskasvatuksessa jokaisella lapsella on varhaiskasvatussuunnitelma eli lapsen vasu, jonka laadinta käynnistyy huoltajien ja henkilöstön yhteisellä keskustelulla. Lapsi on keskustelussa joko fyysisesti läsnä tai hänen näkökulmansa tuodaan osaksi keskustelua.

Varhaiskasvatus tekee yhteistyötä myös muiden lapsille ja perheille suunnattujen palveluiden kuten esiopetuksen, neuvolan, perhetyön, puhe- ja toimintaterapian, perheneuvolan ja perusopetuksen kanssa. Yksittäisen perheen tai lapsen asioissa yhteistyötä tehdään aina yhdessä perheen kanssa.

HUOLTAJAYHTEISTYÖ JA LAPSEN VASU YKSIKÖSSÄ

Ennen päiväkodin aloitusta perheiden kanssa käydään aloituskeskustelu, missä tutustutaan ja tuodaan esiin tärkeimpiä päiväkotiarkeen liittyviä asioita. Maahanmuuttajaperheiden kanssa aloituskeskustelu käydään tulkin avulla. Jokaiselle lapselle laaditaan varhaiskasvatussuunnitelma (vasu). Lapsen ensimmäinen vasukeskustelu pidetään kahden kuukauden kuluessa päiväkodin aloittamisesta. Siinä korostuukin vanhempien rooli oman lapsen asiantuntijoina. Ennen keskustelua vanhemmat saavat kaavakkeen, joka auttaa valmistautumaan keskusteluun. Vasu päivitetään vanhempien kanssa vähintään kerran vuodessa. Lisäksi varhaiskasvatuksen opettaja arvioi vasun sisältöä vähintään 8kk välein sekä kirjaa tarvittaessa lapsen kehitykseen liittyviä havaintoja. Vanhempien kanssa lapsen asioista keskustellaan ajantasaisesti.

4-vuotiaiden lasten kohdalla vasukeskustelu on ollut luontevaa ajoittaa lähelle 4-vuotisneuvolaa. Tällöin keskustelun yhteydessä täytetään varhaiskasvatuksen, huoltajien ja neuvolan yhteistyökaavake, jonka vanhemmat ottavat mukaan neuvolakäynnille. Neuvolakäyntien jälkeen huoltajat tuovat kaavakkeen päiväkotiin.

Varhaiskasvatuksen opettaja käy vasukeskustelut vanhempien kanssa. Myös lapsella on oikeus osallistua vasukeskusteluun. Lapselle voi olla etukäteen mietittynä apukysymyksiä hänen ikätasonsa huomioiden. Jos keskusteluun osallistuminen yhdessä vanhempien kanssa tuntuu liian jännittävältä, voi lapsen kanssa käydä oman keskustelun tai selvittää hänen ajatuksiaan päiväkodista muilla tavoin ennen vanhempien kanssa pidettävää vasua tai sen jälkeen. Myös lapselta nousevat asiat kirjataan vasuun. Lapsi, varhaiskasvatuksen opettaja ja vanhemmat ovat tasa-arvoisia keskustelijoita. Tiimien yhteisistä palavereista saadaan havainnointitietoa vasukeskusteluun. Lapsen dokumentteja, esim. kuvia, askarteluja, kasvunkansiota yms. voidaan tarkastella yhdessä vasukeskustelun aikana.

Kaikki tiimin jäsenet tuottavat havainnointitietoa lasten hoidon, kasvun ja oppimisen kokonaisuudesta. Tiimin tietoon tuodaan huoltajien näkemyksiä tuonti- ja hakutilanteista sekä vasukeskusteluista. Opettajat huolehtivat, että tiimin kasvattajien tiedossa on jokaisen lapsen vahvuudet ja tarpeet. Tiimipalavereista pidetään kiinni. Niissä käydään yhdessä läpi lasten vasuun ja arjen toimintaan liittyviä asioita. Tiimipalavereissa käytetään yhteistä pohjaa, johon asiat kirjataan. Lasten Vasujen koontilomaketta käytetään apuna ryhmän toiminnan suunnittelussa. Tiimin toimintasuunnitelma (ryhmävasu) näkyy toiminnan kautta, liian tarkkoja suunnitelmia ei voi etukäteen olla. Toimivuutta arvioidaan ja muokataan toimintakauden aikana. Lasten osallisuus näkyy tiimisuunnitelmien joustavuudessa, esim. hetkeen tarttuminen, toiveet, yhdessä ihmettely.

TIEDOTTAMISEN TAVAT

Päivän tapahtumien ja kuulumisten kertominen vanhemmille on tämän kauden kehittämiskohteena. Keskeisimmät kuulumiset vaihdetaan vanhempien kanssa päivittäin tuonti- ja hakutilanteissa. Ryhmien käytössä on listat, johon päivän tapahtumia kirjataan. Näin tieto lapsen päivästä ei katoa, kun kasvattaja lähtee kotiin. Toimintaa dokumentoidaan Pedanettiin ja ryhmien eteisissä tai ilmoitustauluilla on pienryhmätaulut, joihin kasvattajat kirjaavat ajantasaisesti ryhmän toimintaa. Edlevon kautta perheille välitetään tärkeit, kaikille yhteisesti tiedotettavat asiat.

Vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö on ensiarvoisen tärkeää. Avoin ja luottamuksellinen ilmapiiri rohkaisee vanhempiakin puhumaan avoimesti lastensa asioista.

Tiedotusta perheille tapahtuu sekä sähköisesti että paperilla. Maahanmuuttajaperheet kokevat paperisen tiedotteen helpommaksi ymmärtää.

KUN UUSI LAPSI TULEE PÄIVÄKOTIIN

Päiväkodin johtaja, apulaisjohtaja tai ryhmän opettaja on yhteydessä uuden lapsen perheeseen ja sopii tutustumiskäynnin. Tutustumiskäynti toteutuu yhdessä ryhmän kasvattajan kanssa. Perheet saavat päiväkodin esitteen ja palvelusopimuksen tutustumiskäynnillään. Ennen aloituspäivää lapsi ja vanhemmat voivat käydä totuttelemassa päiväkotiin haluamansa määrän. Ilman vanhempaa lapsen voi jättää päiväkotiin vasta kun sijoitus varhaiskasvatuksessa on alkanut.

5. TOIMINTAVUODEN TEEMAT JA TAPAHTUMAT

Varhaiskasvatuksessa toiminta on yhteisöllistä ja oppiminen erilaisissa ryhmissä tapahtuvaa. Leikissä ja yhteisessä toiminnassa lapset voivat tuoda näkemyksiä esiin ja nähdä ehdotustensa toteutuvan. He neuvottelevat ja ratkaisevat aikuisen avulla eteen tulevia tilanteita. Lapset saavat kokemusta vaikuttamismahdollisuudesta, mikä vahvistaa toimintaan sitoutumista.

Huoltajien osallisuus ja heidän antamansa palaute yksikölle mahdollistuvat kohtaamisissa ja vanhempainilloissa.

YKSIKÖN TEEMAT JA TAPAHTUMAT

Itämeripäivän merellinen venenäyttely päiväkodin pihan puoleisissa ikkunoissa 29.8.-13.9.2024

Vanhempien illat pidetään ryhmittäin syksyn aikana.
Ryhmät katsovat itse sopivan päivän, aika klo 16.30-17.30

Valokuvaus 6.11.2024 klo 8.30 alkaen.

Talon yhteinen joulutapahtuma 10.12. klo 15-17. Erilaisia toiminta- ja tehtäväpisteitä päiväkodin sisätiloissa.

Omissa ryhmissä järjestetään juhlia ja tapahtumia erilaisiin vuoden teemoihin liittyen

Kirjastoauto käy kerran kuukaudessa Katariinan päiväkodilla ja muutenkin yhteistyö kirjaston kanssa on aktiivista.

Lasten kulttuuriviikon tapahtumiin osallistutaan vuosittain.

6. KULUNEEN TOIMINTAVUODEN ONNISTUMISET

Henkilöstön tavoitteellinen ja suunnitelmallinen itsearviointi on keskeisessä asemassa varhaiskasvatuksen laadun ylläpitämisessä ja kehittämisessä. Arvioinnin kohteena voi olla esimerkiksi henkilöstön vuorovaikutus lasten kanssa, pedagogiset työtavat tai oppimisympäristöt.

Myös lapset ja huoltajat arvioivat omalta osaltaan, miten yhdessä kirjatut toiminnan tavoitteet ja sovitut asiat ovat toteutuneet varhaiskasvatuksen toiminnassa. Myönteinen palaute ja toiminnan kehittäminen vahvistavat osaamista ja sen tunnistamista yksikössä.

YKSIKÖN ONNISTUMISET

Tämä kohta täytetään kuluneen toimintavuoden lopussa.

Kuvataan yksikön kokemia onnistumisia ja oivalluksia kuluneen toimintavuoden aikana. Mitä suunniteltuja tavoitteita toteutui tai mitä kehkeytyi toimintavuoden kuluessa?

Hyödynnetään toimintavuoden aikana tuotettuja dokumentteja henkilöstön, huoltajien ja lasten osalta.